

RED ONS

Manifest

PENSIOENSTELSEL

De politiek en sociale partners willen het pensioenstelsel veranderen. Die verandering zal zeker geen verbetering betekenen. Ons unieke pensioenstelsel moet niet alleen voor de oudere generaties, maar juist voor de jeugd behouden blijven. Een onbezorgde oude dag moet ook voor hen beschikbaar blijven. Het is een groot goed dat Nederlanders hun leven na hun pensioen kunnen voortzetten zonder ernstige achteruitgang van het inkomen. Dat danken we aan ons huidige pensioenstelsel. Maar op dit moment wordt een historische vergissing voorbereid: de afbraak ervan. Daarom is dit manifest opgesteld, gericht aan alle mensen in het land, kinderen, jongeren, werkenden en gepensioneerden. Lever ons pensioenstelsel niet uit aan de markt van banken en verzekeraars!

HOOFDLIJNEN VAN DIT MANIFEST

- **Pensioenen gaan iedereen aan.**
- **Het Nederlandse pensioenstelsel is houdbaar.**
- **Maar het pensioenstelsel is door de Nederlandse politiek onhoudbaar gemaakt.**
- **De vermogens stijgen veel harder dan de verplichtingen.**
- **Het aanvullend pensioen en de AOW vormen samen een essentieel stelsel om de levenswijze van voor het pensioen na pensionering te kunnen voortzetten.**
- **De vermogens van pensioenfondsen zijn een unieke troef van de Nederlandse economie.**
- **Binnen het huidige stelsel zijn verbeteringen mogelijk.**
- **Uitsluiting van grote groepen van de bevolking moet worden voorkomen.**
- **Stop met discussiëren en kom met oplossingen binnen huidige stelsel.**
- **Politiek moet pensioenfondsen niet langer dwingen zich kunstmatig arm te rekenen.**

RED ONS

Manifest

PENSIOENSTELSEL

De politiek en sociale partners willen het pensioenstelsel veranderen. Die verandering zal zeker geen verbetering betekenen. Ons unieke pensioenstelsel moet niet alleen voor de oudere generaties, maar juist voor de jeugd behouden blijven. Een onbezorgde oude dag moet ook voor hen beschikbaar blijven. Het is een groot goed dat Nederlanders hun leven na hun pensioen kunnen voortzetten zonder ernstige achteruitgang van het inkomen. Dat danken we aan ons huidige pensioenstelsel. Maar op dit moment wordt een historische vergissing voorbereid: de afbraak ervan. Daarom is dit manifest opgesteld, gericht aan alle mensen in het land, kinderen, jongeren, werkenden en gepensioneerden. Lever ons pensioenstelsel niet uit aan de markt van banken en verzekeraars!

Wij willen dat er een einde komt aan de onzekerheid en de nutteloze discussie over de toekomst van ons pensioenstelsel. Verbeteringen die gewenst zijn, zoals een betere toegankelijkheid, een eerlijker verdeling van de lasten en lusten over generaties, een groter inzicht over individuele aanspraken en een grotere keuzevrijheid kunnen zonder grote problemen binnen het bestaande stelsel worden gerealiseerd. Bovendien willen wij dat er een einde komt aan de onjuiste berekening van de financiële gezondheid van pensioenfondsen. Alleen dan kan een einde komen aan het onverantwoorde oppotten van grote vermogens terwijl de pensioenuitkeringen en -aanspraken achterblijven.

HOOFDLIJNEN VAN DIT MANIFEST

- Pensioenen gaan iedereen aan.
- Het Nederlandse pensioenstelsel is houdbaar.
- Maar het pensioenstelsel is door de Nederlandse politiek onhoudbaar gemaakt.
- De vermogens stijgen veel harder dan de verplichtingen.
- Het aanvullend pensioen en de AOW vormen samen een essentieel stelsel om de levenswijze van voor het pensioen na pensionering te kunnen voortzetten.
- De vermogens van pensioenfondsen zijn een unieke troef van de Nederlandse economie.
- Binnen het huidige stelsel zijn verbeteringen mogelijk.
- Uitsluiting van grote groepen van de bevolking moet worden voorkomen.
- Stop met discussiëren en kom met oplossingen binnen huidige stelsel.
- Politiek moet pensioenfondsen niet langer dwingen zich kunstmatig arm te rekenen.

Pensioenen gaan iedereen aan

Veel mensen haken af bij de discussie over pensioenen, omdat zij het onderwerp te ingewikkeld vinden. Maar onze pensioenen zijn een verworvenheid voor iedereen. Er dreigen beslissingen over de pensioenen te worden genomen die grote en mogelijk desastreuze gevolgen voor de toekomst hebben. En deze dreigende wijzigingen van ons pensioenstelsel dienen niet de belangen van de mensen waarvoor het pensioenstelsel is opgezet. In ieder geval niet de belangen van de werkenden die hopen met een mooi pensioen van hun oude dag te kunnen genieten. Evenmin zijn het de belangen van jongeren voor wie het idee om ooit een pensioen te hebben nog ver weg ligt. Of van kleine zelfstandigen of flexwerkers die nu uit iedere pensioenregeling vallen. Laat staan dat het om de belangen van ouderen gaat die hun koopkracht in rap tempo zien verminderen. Er wordt een historische vergissing voorbereid. Nog nooit is over het onderwerp waarover dit manifest gaat zoveel onzinnigs gezegd als nu. En nog nooit was de verdeeldheid zo groot.

Het Nederlandse pensioenstelsel is houdbaar

De discussie en de plannen die worden voorbereid zijn gebaseerd op een stelling, die volstrekt onjuist is: het unieke en waardevolle Nederlandse pensioenstelsel zou onhoudbaar zijn. In steeds wisselende redeneringen wordt u, de mensen in het land, wijsgemaakt dat pensioenfondsen onvoldoende vermogen hebben opgebouwd om aan hun verplichtingen te voldoen. Terwijl nog nooit zoveel geld in de potten van pensioenfondsen werd gespaard. En over dat gespaarde geld worden gemiddeld over de jaren heen hoge beleggingsrendementen gehaald, ook in tijden van internationale financiële crises. Een ander argument dat wordt gebruikt om het pensioenstelsel onhoudbaar te verklaren is de toename van de levensverwachting, waarvoor onvoldoende premie zou worden afgedragen. De toename van de levensverwachting wordt echter niet gefinancierd uit de premie, maar uit het rendement. En zoals gezegd is dat rendement ruim voldoende om de bescheiden jaarlijkse toename van de levensverwachting te financieren. Tenslotte worden nog andere argumenten gebruikt om het pensioenstelsel onhoudbaar te verklaren, zoals gebrek aan flexibiliteit, onvoldoende inzicht in de individuele opbouw van het vermogen en een onrechtvaardige verdeling van de lasten en de lusten van verschillende generaties. Er is geen enkele reden te bedenken waarom voor deze argumenten het stelsel onhoudbaar zou zijn. Aanpassingen zijn mogelijk binnen de bestaande kaders.

Maar het pensioenstelsel is door de Nederlandse politiek onhoudbaar gemaakt

Er is maar één argument te bedenken dat hout snijdt ►

als het gaat om de onhoudbaarheid van ons stelsel. Dat is het zogenaamde financiële toetsingskader waarmee De Nederlandsche Bank, die toezicht houdt op de pensioenfondsen, de gezondheid van pensioenfondsen beoordeelt. Aan pensioenfondsen wordt daarbij een rekenmethode opgelegd die extreem beperkend is en buitengewoon conservatief. Pensioenfondsen moeten ervan uitgaan dat zij een toekomstig rendement maken dat geen enkel verband legt met de rendementen die pensioenfondsen gemaakt hebben en nu nog steeds maken. De redenering daarachter is dat de waardering van pensioenfondsen moet plaatsvinden op marktgeoriënteerde wijze. Pensioenfondsen zijn echter stichtingen zonder winst oogmerk, met als belangrijkste taken het beheren van het pensioenvermogen en de uitvoering van pensioenuitkeringen. Bovendien is er helemaal geen markt voor pensioenaanspraken. Pensioenfondsen moeten doen alsof ze een zeer laag rendement maken, dat bovendien nog dagelijks fluctueert. Terwijl de beleidshorizon van pensioenfondsen gemiddeld meer dan 35 jaar omvat, moet net gedaan worden alsof dagelijkse fluctuaties van renteniveaus invloed hebben op de financiële situatie van pensioenfondsen. Door deze rekenmethode lijkt het alsof er te weinig geld in kas zit bij pensioenfondsen, terwijl ze nog nooit zo rijk zijn geweest. De toegepaste methode van de marktgeoriënteerde beoordeling is bovendien uiterst gevaarlijk. Als de marktrente in de komende jaren gaat stijgen, dan mogen pensioenfondsen plotseling uitgaan van veel hogere rendementen, hoger zelfs dan redelijkerwijs zou mogen worden verondersteld. Inmiddels is een hele generatie deelnemers en gepensioneerden slachtoffer geworden van een absurde berekeningsmethode doordat hun aanspraken en uitkeringen niet zijn aanpast aan de loon- en prijsontwikkeling en in een aantal gevallen zelfs zijn gekort.

De vermogens stijgen veel harder dan de verplichtingen

Er zat in 2007 € 667 miljard in de pensioenkassen, in 2017 is dat opgelopen tot € 1.285 miljard. Beweerd wordt dat de verplichtingen van pensioenfondsen nog sterker zouden zijn gestegen. Een aantoonbaar onjuiste voorstelling van zaken. De verplichtingen zijn niet gestegen. Er wordt een berekeningswijze toegepast die ten onrechte uitgaat van uitzonderlijk lage toekomstige rendementen. De werkelijke rendementen liggen veel hoger en er is geen enkel bewijs voor dat de rendementen in de toekomst zo laag zouden zijn als nu wordt beweerd. Door het rekenen met een veel te laag verwacht rendement wordt de suggestie gewekt dat er onvoldoende gespaard is voor toekomstige pensioenen. Maar de gemiddelde rendementen over de laatste tientallen jaren zijn altijd hoger geweest dan 5%. Dan is het rekenen met gemiddeld slechts 1,5%, zoals dat nu verplicht is, overdreven voorzichtig. Want hierbij wordt uitgegaan van de Nederlandse rente op overheidsobligaties, terwijl pensioenfondsen een veel hoger beleggingsrendement behalen, doordat ze ook beleggen in aandelen en onroerend goed over de hele wereld. Daar komt nog bij dat deze rente kunstmatig laag wordt gehouden door de Europese Centrale Bank en de Centrale Banken van de Verenigde Staten en andere economische grootmachten. Politici en onderzoeksinstellingen beweren dat het rekenen

‘Door te rekenen met een veel te laag verwacht rendement worden de enorme buffers die in ons stelsel zijn opgebouwd buiten beeld gehouden’

met een hoger verwacht rendement jongere generaties, die nog aan het arbeidsproces moeten gaan deelnemen, zal benadelen. Door de huidige uitkeringen zou het vermogen zodanig worden afgeroomd dat deze jongere generaties lege pensioenpotten zouden aantreffen. Maar het huidige pensioenvermogen dat door de huidige actieve werkende deelnemers, de gewezen deelnemers of slapers en de gepensioneerden bij elkaar is gespaard, is helemaal niet bestemd voor de jongste generatie. In het systeem van het aanvullend pensioen bouwt eenieder zijn of haar eigen pensioen op uit de voor hem of haar afgedragen premie en het rendement dat daarop wordt gemaakt. En als er vrees zou bestaan dat jongeren die al wel werken zouden worden benadeeld, dan moet worden opgemerkt dat ook de aanspraken van jongere deelnemers niet worden geïndexeerd waardoor hun toekomstige rechten juist door het ontbreken van aanpassing aan de loon- en prijsontwikkeling worden uitgehold.

Door te rekenen met een veel te laag verwacht rendement worden de enorme buffers die in ons stelsel zijn opgebouwd buiten beeld gehouden. Zou gerekend mogen worden met hetzelfde verwachte rendement als waarmee de premie wordt berekend, dan zou de berekende buffer van de gezamenlijke Nederlandse pensioenfondsen zo'n 20% bedragen, ofwel ruim € 250 miljard. En ook het verwachte rendement bij de premieberekening is aanzienlijk lager dan de rendementen die over de laatste vijftig jaar zijn gerealiseerd.

Het aanvullend pensioen en de AOW vormen samen een essentieel stelsel om de levenswijze van voor het pensioen na pensionering te kunnen voortzetten

Het aanvullend pensioen bedraagt gemiddeld € 700 bruto per maand. Met dit aanvullend pensioen gevoegd bij de AOW-uitkering kan de levenswijze van voor het pensioen worden voortgezet. Het is ongewenst dat mensen na hun pensioen sterk in inkomen achteruitgaan, maar een pensioen dat jaren achtereen niet wordt geïndexeerd leidt tot een onverantwoorde uitholling van de koopkracht van 3 miljoen gepensioneerden en 9 miljoen werkende deelnemers en brengt de hoofddoelstelling van het pensioen buiten beeld. En dat is precies wat nu al jaren gaande is. Voor het op peil houden van de koopkracht is aanpassing aan de prijsstijgingen noodzakelijk. Op basis van de werkelijke rendementen kan dit verantwoord gebeuren, maar het gebeurt niet omdat de pensioenfondsen zich arm moeten rekenen op basis van Nederlandse rekenregeltjes. ▶

De vermogens van pensioenfondsen zijn een unieke troef van de Nederlandse economie

Wij begrijpen niet waarom pensioenfondsen niet gezien worden als misschien wel de sterkste troef van de Nederlandse economie. Het kapitaaldekkingsstelsel, dat werkt als een spaarpot, zorgt ervoor dat voor de gepensioneerden niet hoeft te worden aangeklopt bij de werkenden. Bij een vergrijzende bevolking is dit een enorm voordeel. Per hoofd van de bevolking hebben wij het hoogste pensioenvermogen van de wereld. We zouden blij moeten zijn met deze enorme spaarpot. Geen enkel land heeft een vergelijkbaar gunstige financiële positie. Laten we dat pensioenvermogen koesteren en gebruiken waarvoor het bijeen gespaard is door degenen die werken en gewerkt hebben. Het is hun geld, hun uitgestelde loon. Te hoge pensioenbuffers schaden daarentegen onze economie; ze beperken de consumptie en hebben een negatieve invloed op de belastinginkomsten.

Binnen het huidige stelsel zijn verbeteringen mogelijk

Pensioenfondsen kunnen in hun Universele Pensioen Overzicht (UPO) veel duidelijker aangeven wat de rechten en risico's zijn voor de deelnemers in een pensioenregeling. Het is niet ingewikkeld deelnemers informatie te geven over de voor hen afgedragen premies en de rendementen die daarop worden gemaakt. Ook is het betrekkelijk eenvoudig de voorwaarden bekend te maken waaronder de toezeggingen over toekomstige uitkeringen kunnen worden gerealiseerd. Bovendien kennen pensioenfondsen al een grote flexibiliteit als het gaat om verschillende pensioenproducten, maar een uitbreiding van de keuzes blijft mogelijk.

Uitsluiting van grote groepen van de bevolking moet worden voorkomen

Uitgangspunt moet zijn dat wordt vastgehouden aan de collectiviteit, de solidariteit en de verplichtstelling van het huidige stelsel. Bovendien is door het karakter van het vermogen de huidige organisatievorm ideaal. Het vermogen wordt collectief beheerd en elke deelnemer,

gewezen deelnemer en gepensioneerde is crediteur van zijn pensioenfonds. Door zijn vertegenwoordiging in bestuur en verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds heeft hij bovendien indirect invloed op het beleid en de uitvoering daarvan. Het grootste probleem van de moderne tijd, het uitsluiten van grote groepen jongeren door de flexibilisering en de opkomst van het verschijnsel ZZP'er, verdient alle aandacht. Maar door het afbreken van ons huidige stelsel, wordt voor deze jongeren niets opgelost. Integendeel!

Stop met discussiëren en kom met oplossingen binnen huidige stelsel

Wij roepen daarom de politiek en de sociale partners op de discussie over vervanging van ons pensioenstelsel te beëindigen en binnen het huidige stelsel oplossingen te zoeken voor mogelijke problemen zoals uitsluiting van groepen werknemers en kleine zelfstandigen, onevenwichtigheid tussen generaties als het gaat om de lasten en lusten van het stelsel, onduidelijkheid over toegezegde uitkeringen in relatie tot de persoonlijke inleg in het totale pensioenvermogen en mogelijke uitbreiding van keuzemogelijkheden voor pensioenproducten.

Politiek moet pensioenfondsen niet langer dwingen zich kunstmatig arm te rekenen

Tevens roepen wij politieke beslissers op om een eind te maken aan de huidige starre en onverantwoord strenge regels voor de pensioenfondsen. Er moet zo spoedig mogelijk een aangepast instrument komen voor de beoordeling van pensioenfondsen. Een instrument dat begrijpelijk, verantwoord en stabiel is. Er kan zonder bezwaar worden aangesloten bij de al lang bestaande huidige praktijk van de berekening van de pensioenpremies. Die worden berekend met een toekomstig verwacht rendement dat meerdere jaren stabiel is en waarbij rekening wordt gehouden met het beleggingsbeleid van een pensioenfonds. Daarbij worden alle belangen gediend van deelnemers en gepensioneerden.

oktober 2017

RED ONS Manifest
PENSIOENSTELSEL